ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Kingdom of Cambodia

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Nation Religion King

ច្បាប់

ស្តីពី

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

និង

សៀវភៅណែនាំការអនុវត្ត

Law
on
Peaceful Demonstration
And
Implementation Guide

ក្រសួងមហាផ្ទៃ / Ministry of Interior

សៀវភៅនេះបានត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយក្រោមជំនួយសប្បុរសរបស់
ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ(USAID) និង
ការិយាល័យនៃឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
ប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា(OHCHR)

This booklet was printed through the generous support of the
U.S. Agency for International Development (USAID) and the
United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR)

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/១២០៩/០២៥

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរាដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៣ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៦ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

ROYAUME DU CAMBODGE * LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL *

ច្បាប់

ស្តីពី

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

ROYAUME DU CAMBODGE
LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.–

ច្បាប់នេះ មានគោលដៅកំណត់អំពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.–

ច្បាប់នេះ មានគោលបំណង ធានាការពារសេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ តាមរយៈការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ប៉ុន្តែមិនត្រូវឆ្លៀតប្រើសិទ្ធិនេះដោយរំលោភ នាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិសេរីភាព និង កិត្តិយសរបស់អ្នកដទៃ ដល់ទំនៀមទម្លាប់ល្អរបស់សង្គមជាតិ ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងដល់សន្តិសុខជាតិឡើយ ។

មាត្រា ៣.–

ច្បាប់នេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តលើរាល់ការប្រមូលផ្តុំគ្នា ឬ ការដង្ហែក្បួនធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប៉ុន្តែមិនអនុវត្តចំពោះ :

១-ការជួបប្រជុំ ឬ ការប្រមូលផ្តុំគ្នា ឬ ការហែក្បួនក្នុងយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោតណាមួយ ។

២-ការប្រមូលផ្តុំគ្នាខាងក្នុង និង ខាងក្រៅអែបប្របរបងរោងចក្រ ឬ សហគ្រាស ឬ ស្ថាប័ននានា ពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទការងារ ដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងដែនអនុវត្តនៃច្បាប់ការងារ ។

៣-ការដើរហែក្បួនលុហយាត្រា ដើរហែសព និងការប្រមូលផ្តុំគ្នាដទៃទៀតក្នុងគោលបំណងបម្រើសាសនា សិល្បៈ វប្បធម៌ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីជាតិ និងសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយអប់រំ ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គម ។

មាត្រា ៤.–

បាតុកម្មដោយសន្តិវិធី សំដៅលើការប្រមូលផ្តុំគ្នា ឬ ការដង្ហែក្បួន ដោយមនុស្សមួយក្រុម ដើម្បីទាមទារ តវ៉ា ឬ សម្តែងជាសាធារណៈនូវមនោសញ្ចេតនា គំនិត ឬ ឆន្ទៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្លួនតាមសន្តិភាព ឬ មធ្យោបាយផ្សេងៗដោយសន្តិវិធី ។

ជំពូកទី ២
នីតិវិធីនៃការជូនដំណឹងអំពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

មាត្រា ៥.-

ក្រុមបុគ្គលណា ដែលមានបំណងរៀបចំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី នៅទីកន្លែងសាធារណៈណាមួយ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្ត មានសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងទីកន្លែងនោះ ។

មាត្រា ៦.-

លិខិតជូនដំណឹងនោះត្រូវបញ្ជាក់អំពី :

-នាមត្រកូល នាមខ្លួន និង អាសយដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ សម្រាប់ទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកដឹកនាំចំនួនបី (៣)នាក់ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរថតចម្លងផង

-គោលបំណងនៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

-កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា និង រយៈពេល នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ទីកន្លែង និង ផ្លូវដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាព ចំនួនអ្នកចូលរួម ព្រមទាំងចំនួនយានជំនិះតាមប្រភេទនីមួយៗ ។

អ្នកដាក់លិខិតជូនដំណឹងទាំងអស់ត្រូវធានាថាគោរព ហើយអនុវត្តតាមតួនាទី និងភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៦ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៧.-

លិខិតជូនដំណឹងត្រូវដាក់នៅសាលារាជធានី ឬ សាលាខេត្ត យ៉ាងហោចណាស់ប្រាំ (៥)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការងារមុនពេលកំណត់ នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ។

មាត្រា ៨.-

នៅពេលបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងហើយ សាលារាជធានី ឬ សាលាខេត្ត :

១-ត្រូវចេញបង្កាន់ដៃទទួលស្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជូនអ្នកដែលបាន ដាក់លិខិតជូនដំណឹង ។

២-ត្រូវផ្សព្វផ្សាយលិខិតជូនដំណឹងនេះជាបន្ទាន់ នៅទីកន្លែងណាមួយ ដែលងាយមើលឃើញ នៅក្នុងអគាររដ្ឋបាល ឬ នៅក្នុងគេហទំព័រផ្លូវការរបស់ខ្លួន ។

៣-ត្រូវបញ្ជូនច្បាប់ថតចម្លងនៃលិខិតជូនដំណឹងនេះ ទៅស្នាក់ការនគរបាលមូលដ្ឋាន ស្នាក់ការកងរាជអាវុធហត្ថ និង អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដទៃទៀត ដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងទីកន្លែងធ្វើបាតុកម្មនោះ ។

មាត្រា ៩.-

អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្ត មានសមត្ថកិច្ចត្រូវឆ្លើយតបជាវិជ្ជមាន ចំពោះលិខិតជូនដំណឹងនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែ :

-ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ត្រូវចំលើថ្ងៃប្រារព្ធព្រះរាជពិធីបុណ្យចម្រើនព្រះជន្មព្រះមហាក្សត្រ ព្រះរាជពិធីរាជាភិសេកព្រះមហាក្សត្រ ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ អកអំបុក ពិធីបុណ្យឯករាជ្យជាតិ ពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីប្រពៃណីជាតិខ្មែរ និងពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ ។

-មានព័ត៌មានច្បាស់ថា ការធ្វើបាតុកម្មនេះនឹងអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ណាមួយ ឬ នឹងអាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

មាត្រា ១០.-

អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្ត មានសមត្ថកិច្ចត្រូវពិនិត្យ និង ធ្វើការឆ្លើយតបវិញក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរត្រឹមបី(៣)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃការងារ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានគេដាក់ជូន ។ ប្រសិនបើអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមានសមត្ថកិច្ច ខកខានមិនបានឆ្លើយតបរហូតដល់ពេលកំណត់ដែលនឹងត្រូវធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី មានន័យថា អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមានសមត្ថកិច្ច បានព្រមព្រៀងហើយ ។

មាត្រា ១១.-

ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្ត មានសមត្ថកិច្ច មានព័ត៌មានច្បាស់ថា

ការធ្វើបាតុកម្មនេះ នឹងអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ណាមួយ ឬ នឹងអាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្ត ត្រូវធ្វើការឆ្លើយតប ដោយជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅអ្នកដែលបានដាក់លិខិតជូនដំណឹង ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចមាន ពេលជួបជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និង អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ធ្វើការពិចារណាដើម្បី ពិភាក្សាគ្នាដោះស្រាយ ។

មាត្រា ១២.-

ក្រោយពីបានពិភាក្សាគ្នាហើយ បើភាគីទាំងពីរនៅតែមិនព្រមព្រៀងគ្នាទៀតនោះ អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវស្នើសុំយោបល់សម្រេចពីរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

មាត្រា ១៣.-

សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង ត្រូវ ផ្តល់ជូនដល់ម្ចាស់លិខិតជូនដំណឹងវិញ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរម្ភៃបួន(២៤)ម៉ោង មុនពេល កំណត់នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ។ ឯកសារថតចម្លងនៃការសម្រេច រួមទាំងព័ត៌មាន លំអិត នៃការកែប្រែដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ត្រូវផ្តល់ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ និងជូនទៅអាជ្ញាធរដទៃទៀត ដែលមានតំបន់អាចនឹងទទួលរងនូវការប៉ះពាល់ ដោយសារ ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីនេះ ។

មាត្រា ១៤.-

មិនតម្រូវឱ្យមានការបញ្ជាក់ និងជានាសព្វគ្រប់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦ កថាខណ្ឌទី ១ នៃច្បាប់នេះទេ ដោយគ្រាន់តែជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមានចុះហត្ថលេខា ឬ ស្នាម មេដៃ និងភ្ជាប់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរថតចម្លង របស់អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មដោយ សន្តិវិធី ចំនួនបី(៣)នាក់ ដល់អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមានសមត្ថកិច្ចនៅមូលដ្ឋាន នោះ យ៉ាងហោចណាស់ឱ្យ បានមុនដប់ពីរ(១២)ម៉ោងក្នុងថ្ងៃការងារ ឬ មុនសាមសិបប្រាំ មួយ(៣៦)ម៉ោងក្នុងថ្ងៃឈប់សម្រាក ប្រសិនបើការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ត្រូវបានគេធ្វើ ឡើងនៅតាមទីកន្លែងដូចខាងក្រោម :

១-នៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ដែលបានបង្កើតឡើងយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬ តាមបទបញ្ញា ហើយដែលការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីនោះ មានមនុស្សចូលរួមយ៉ាងច្រើនបំផុតត្រឹមពីររយ (២០០) នាក់ សម្រាប់រាជធានី ឬ ខេត្តនីមួយៗ ឬ

២-នៅកន្លែងដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ឬ ជាទ្រព្យសម្បត្តិសមូហភាព ក្នុងករណីមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ទ្រព្យ ឬ ពីគណៈគ្រប់គ្រង ដែលជាអ្នកមើលការខុសត្រូវលើទ្រព្យសម្បត្តិសមូហភាពនោះ ហើយការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីមានមនុស្សចូលរួមយ៉ាងច្រើនបំផុតត្រឹមពីររយ (២០០) នាក់ ។

ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលចំនួនក្រុមនៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី មានចាប់ពី ពីរ(២) ក្រុមផ្សេងគ្នាឡើងទៅ ហើយចង់ធ្វើនៅកន្លែងតែមួយ និង ពេលវេលាតែមួយនោះ អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមានសមត្ថកិច្ចត្រូវសម្រេចឱ្យក្រុមអ្នកដែលបានដាក់សេចក្ដីជូនដំណឹងមុនទទួលបានសិទ្ធិធ្វើមុន ឬ អាចអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ដែលមានចម្ងាយយ៉ាងតិច ប្រាំរយ(៥០០)ម៉ែត្រ ។

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះ អាចប្រព្រឹត្តទៅបាន តែក្នុងចន្លោះពេលពីម៉ោងប្រាំមួយ(៦)ព្រឹក ដល់ម៉ោងប្រាំមួយ(៦)ល្ងាចប៉ុណ្ណោះ ។

ជំពូកទី ៣
ការទទួលខុសត្រូវរបស់
អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម និង អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច

មាត្រា ១៥.-

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដែលបានទទួលការព្រមព្រៀង មានការហែក្បួនលើផ្លូវសាធារណៈ អាជ្ញាធរដែនដីឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ខណ្ឌ ក្រុង ខេត្ត រាជធានី ឬ មន្ត្រីដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាង ត្រូវសហការជាមួយនគរបាលមូលដ្ឋាន និង កងរាជអាវុធហត្ថ ដើម្បីទប់ស្កាត់ផលអាក្រក់ដែលនឹងអាចកើតមាន ដោយធ្វើការកំណត់ផ្លូវខាងលើឱ្យមានភាពងាយស្រួល និង សម្រួលចរាចរណ៍សម្រាប់យានយន្ត ដើម្បីកុំឱ្យមានការរំខានធ្ងន់ធ្ងរដល់ដំណើរការអាជីវកម្ម សេវាកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ឬ ជំនួញផ្សេងៗ ។

8/12

មាត្រា ១៦.-

អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីរក្សាឱ្យបានថា ការធ្វើបាតុកម្មនេះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធី និង តាមលក្ខខណ្ឌ ដូចខាងក្រោម៖

១-ជូនដំណឹងដល់អ្នកចូលរួមអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី ៣ នៃមាត្រានេះ ។

២-ពិភាក្សា និង សហការជាមួយមន្ត្រីមូលដ្ឋាន និង អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធានាឱ្យការធ្វើបាតុកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធី ។

៣-រក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរៀបរយឱ្យបានល្អ និង ត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលា និង ទីកន្លែងកំណត់ គិតពីការចាប់ផ្តើមរហូតដល់ការបញ្ចប់ទៅវិញ នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ។

មាត្រា ១៧.-

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវចាត់វិធានការការពារដល់ក្បួនបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដើម្បីធានារក្សាសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈឱ្យបានល្អប្រសើរ ហើយមិនត្រូវជ្រៀតជ្រែកដល់ការប្រព្រឹត្តទៅ នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីឡើយ ។

មាត្រា ១៨.-

នៅពេលមានការស្នើសុំជំនួយពីអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវខិតខំឆ្លើយតបដោយយកចិត្តទុកដាក់នូវសំណូមពរសមស្រប ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់ ដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិសេរីភាពធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី និង ការប្រើប្រាស់សិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈប្រកបដោយភាពថ្លៃថ្នូរ ។

មាត្រា ១៩.-

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យរក្សាសន្តិសុខ សុវត្ថិភាព សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ នៅកន្លែងធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងមានស្លាកឈ្មោះ និង អត្តលេខសម្គាល់ខ្លួន បង្ហាញនៅផ្នែកខាងមុខ និង ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវអត្តចរិតអត់ធ្មត់ដាច់ខាត ។

មាត្រា ២០.-

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដែលមានការព្រមព្រៀង រាប់ទាំងការព្រមព្រៀង ដោយអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬ ខេត្តមិនបានឆ្លើយតបដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១០ នៃច្បាប់នេះផង មិនត្រូវបានបំបែកទេ ។

ក្នុងករណីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី បានក្លាយជាអំពើហិង្សា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីទប់ស្កាត់ និង បញ្ឈប់បាតុកម្មនេះជាបន្ទាន់ ។

ទោះបីជាបាតុកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធីក៏ដោយ ប៉ុន្តែបើមិនបានដាក់លិខិតជូនដំណឹងស្របតាមមាត្រា ៥ មាត្រា ៦ និង មាត្រា ១៤ នៃច្បាប់នេះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចចាត់វិធានការបញ្ឈប់បាតុកម្មនេះបាន ។

ជំពូកទី ៤
និតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើស និង ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២១.-

ត្រូវធ្វើការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចំពោះអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៥ មាត្រា ១៦ និង មាត្រា ២០ កថាខណ្ឌទី ២ និងទី ៣ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២២.-

ត្រូវព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចំពោះមន្ត្រីអាជ្ញាធរដែនដី ឬ មន្ត្រីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចណា ដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ១៧ មាត្រា ១៨ មាត្រា ១៩ និង មាត្រា ២០ កថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២៣.-

ក្នុងករណីបាតុករណាមានកាន់ឧបករណ៍ ដែលអាចបណ្ដាលឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬ អាចបង្កទុក្ខទោសដល់អ្នកដទៃ ឬ ប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយដែលជាការជ្រៀតជ្រែកសិទ្ធិសេរីភាពអ្នកដទៃ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវដកហូតឧបករណ៍ទាំងនោះចេញ ឬ ហាមប្រាមកុំឱ្យបាតុករនោះប្រព្រឹត្តអំពើនេះទៀត ។ ប្រសិនបើជននោះមានការរឹងរូសមិនព្រមប្រគល់

ឱ្យ ឬ មិនព្រមឈប់ប្រព្រឹត្តអំពើនេះ សមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើការឃាត់ខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្នរហូតដល់បាតុកម្មដោយសន្តិវិធីត្រូវបានបញ្ចប់សព្វគ្រប់ ទើបធ្វើការដោះលែងវិញ លើកលែងតែមានបទល្មើសអ្វីផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ២៤.-

ក្នុងករណីបាតុករណាមានកាន់អាវុធ ឬ ជាតិផ្ទុះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវដកហូតអាវុធ ឬ ជាតិផ្ទុះទាំងនោះ និងធ្វើការឃាត់ខ្លួន រួចហើយបញ្ជូនទៅស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីដោះស្រាយតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

មាត្រា ២៥.-

ជនណាឆ្លៀតឱកាសក្នុងពេលធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដើម្បីប្រព្រឹត្តអំពើលួច ប្លន់ ឬ បណ្តាលឱ្យអន្តរាយទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

មាត្រា ២៦.-

ប្រសិនបើដំណើរការនៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីបង្កជាអំពើហិង្សាបណ្តាលឱ្យអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនក្តី ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈក្តី ការជួសជុលការខូចខាតត្រូវជាបន្ទុករបស់ជនល្មើស និង អ្នកសមគំនិត ។

ក្នុងករណីអ្នកទាំងនោះមិនមានលទ្ធភាពធ្វើការជួសជុលការខូចខាត អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវបង្កសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ ។

មាត្រា ២៧.-

បើដំណើរការនៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី បង្កជាអំពើហិង្សា ជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសបណ្តាលឱ្យអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬ បាតុករ ឬ បុគ្គលដទៃទៀត មានរបួសស្នាម ឬ បណ្តាលឱ្យស្លាប់ ជននោះនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

ROYAUME DU CAMBODGE * LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL *

ជំពូកទី៥

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៨.–

ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយ(៦)ខែ បន្ទាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន រាជធានី និង ខេត្ត នីមួយៗត្រូវបង្កើត "កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ដោយត្រូវជ្រើសរើសទីធ្លា ឬ មណ្ឌល សមស្របមួយកន្លែងដែលមនុស្សទូទៅងាយស្តាប់ឮ និង មើលឃើញ នៅក្នុងទឹកដីនៃដែន សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន សម្រាប់ធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ឬ បញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ដូច មានចែងក្នុងមាត្រា ១៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី៦

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៩.–

ច្បាប់ស្តីពីបាតុកម្ម ដែលរដ្ឋសភានៃរដ្ឋកម្ពុជា បានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩១ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ១១៩ក្រ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩១ និងបទប្បញ្ញត្តិ ទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៣០.–

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ០៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩

នស/រកម.១២០៩.០១៥

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ហត្ថលេខា

ស ខេង

ដើម្បីចម្លងចែក

អគ្គលេខាធិការរងទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សៀវភៅណែនាំការអនុវត្ត

ច្បាប់

ស្តីពី

ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

ក្រសួងមហាផ្ទៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ក្រសួងមហាផ្ទៃ

លេខ : [illegible]

សេចក្តីសម្រេច

ស្តីពី

ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សៀវភៅ

ណែនាំការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៧ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/១២០៩/០២៥ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការធ្វើ បាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៦ អនក្រ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៣ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ

-យោងតាមការចាំបាច់

<u>ស ម្រេ ច</u>

ប្រការ១ .-

ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ "**សៀវភៅណែនាំការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី**" ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ជាជំនួយស្មារតីដើម្បីជួយសម្រួលដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ និងប្រជាពលរដ្ឋឱ្យគោរព ប្រតិបត្តិស្របទៅតាមច្បាប់ស្តីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ។

ប្រការ២ ._

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមច្បាប់ស្ដីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី និងសេចក្ដីណែនាំដូចបានកំណត់ក្នុងសៀវភៅនេះ ។

ប្រការ៣ ._

អគ្គលេខាធិការ នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គស្នងការ នៃអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ប្រធានក្រុមប្រឹក្សានីតិកម្ម រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចនេះ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១០

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

ស ខេង

កន្លែងទទួល

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា

-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា

-ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

-ក្រសួងការងារ និងបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ

(ដើម្បីជូនជ្រាប)

-ដូចប្រការ៣ "ដើម្បីអនុវត្ត"

-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

មាតិកា

អារម្ភកថា i

ផ្នែកទី ១ : និយមន័យ គោលបំណង និងវិសាលភាពនៃការអនុវត្តន៍

១. និយមន័យ ១

២. គោលបំណង ១

៣. វិសាលភាពនៃការអនុវត្តន៍ ១

ផ្នែកទី ២ : នីតិវិធីសម្រាប់ការរៀបចំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ២

១. នីតិវិធីសម្រាប់អ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម ២

២. នីតិវិធីនៃការជូនដំណឹង ៣

៣. កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ៥

ផ្នែកទី ៣ : ការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងអ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម ៦

១. កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ៦

២. កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងករណីមានព័ត៌មានច្បាស់លាស់ចង្អុលបង្ហាញថាបាតុកម្មអាចនឹងបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬ អាចនឹងប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ៧

៣. កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអំឡុងពេលបាតុកម្ម ៩

៤. កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកនាំបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ១១

ផ្នែកទី ៤ : នីតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើស និងទោសប្បញ្ញត្តិ ១២

១. កាតព្វកិច្ចរបស់មន្ត្រីមូលដ្ឋានក្នុងករណីមានអ្នកគំរាមកំហែងឆាវឆៅបង្អាក់ដល់ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី និងក្នុងករណីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីបង្កជាអំពើហឹង្សា ១២

អារម្ភកថា

រាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានខិតខំបំពេញនិងបង្កើតសមិទ្ធផលជាច្រើន គួរឱ្យកត់សំគាល់ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាតិនិងអន្តរជាតិ។ទន្ទឹមនឹងនេះ ការពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងនីតិរដ្ឋក៏កំពុងត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងហ្មត់ចត់ផងដែរ តាមរយៈការរៀបចំសេចក្តីព្រាង និងការអនុម័តច្បាប់នានា សំដៅធានាការអនុវត្តសិទ្ធិ សេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ស្របតាម ការរីកចម្រើនរបស់ប្រទេសជាតិក្នុងកាលៈទេសៈបច្ចុប្បន្ន។

អនុវត្តតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងនីតិកាលទី៤ នៃរដ្ឋសភា ក្រសួង មហាផ្ទៃ បានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការកសាងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី។ ច្បាប់ស្តីពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីត្រូវបានរដ្ឋសភាអនុម័ត និង ព្រឹទ្ធសភាយល់ព្រម និងឡាយព្រះហស្តលេខាប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះមហាក្សត្រ តាមរយៈ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៩/០២៥ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩។ ច្បាប់នេះជំនួសច្បាប់ ស្តីពីបាតុកម្មដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ១១៥ ក្រ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩១ របស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋនៃរដ្ឋកម្ពុជា។

ច្បាប់នេះ មានគោលបំណងការពារការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដោយផ្សារភ្ជាប់នឹង ការការពារដល់សិទ្ធិទាំងឡាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដទៃទៀត។

សិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី គឺជាសិទ្ធិមួយ ដែលទទួលស្គាល់ដោយមាត្រា៤១ នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិ នយោបាយ ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័ន ។ សិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីជា មូលដ្ឋានគ្រឹះមួយ នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ពីព្រោះសិទ្ធិនេះ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសេរីភាពខាង ការបញ្ចេញមតិ ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ អ្នកទាំងឡាយដែលអនុវត្តសិទ្ធិ សេរីភាព ក្នុងការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីត្រូវគោរពទៅតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ពោលគឺធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យប៉ះពាល់ ដល់សិទ្ធិសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃ ឬ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ សុវត្ថិភាព ឬសណ្តាប់ធ្នាប់ សាធារណៈ។

ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ អាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់ មានភារកិច្ចប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ ណែនាំ ដូចតទៅ៖

-ច្បាប់នេះជាច្បាប់ដែលផ្តល់លទ្ធភាពនិងធានាថាការធ្វើបាតុកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយ សន្តិវិធី។ ដូច្នេះ អាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់នៅថ្នាក់រាជធានី និងខេត្តគួរយល់ព្រមឱ្យមានការធ្វើបាតុកម្ម

ដោយសន្តិវិធី លើកលែងតែមានការគំរាមកំហែងជាក់លាក់ និងពិតប្រាកដចំពោះសន្តិសុខជាតិ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។

-ការរិតត្បិតណាមួយ ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះការធ្វើបាតុកម្មទាំងឡាយ គួរធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈសមស្រប។ អាជ្ញាធរគួរបង្ហាញនូវភាពអត់ធ្មត់មិនប្រើកំលាំងប្រឆាំងនឹងបាតុករហើយគួរបង្កើតឱ្យមានបរិយាកាសងាយស្រួលក្នុងការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី។

-ច្បាប់នេះត្រូវអនុវត្តស្មើៗគ្នាលើគ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ និងក្នុងលក្ខណៈលុបបំបាត់ការរើសអើងផ្សេងៗ។ សិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី គឺជាសិទ្ធិដែលមនុស្សទាំងអស់គួរទទួលបានដោយក្តីរីករាយ ដោយមិនប្រកាន់ពូជសាសន៍ ភេទ ទស្សនៈនយោបាយ ឬហេតុផលផ្សេងទៀត។

-អាជ្ញាធរទាំងឡាយ ត្រូវមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ចំពោះការធ្វើបាតុកម្ម ។ ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ អាជ្ញាធរ អ្នករៀបចំបាតុកម្ម និងបាតុករទាំងឡាយត្រូវសហការធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធានាថាបាតុកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបានប្រកបដោយសន្តិវិធី។

ច្បាប់ថ្មីនេះនឹងជួយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ក្នុងការការពារសិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ហើយនឹងធានាថាអាជ្ញាធររាជធានី/ខេត្ត នឹងទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តច្បាប់នេះ។

ក្រសួងមហាផ្ទៃ រួមជាមួយនឹងសង្គមស៊ីវិល បានរៀបរៀងសេចក្តីណែនាំស្តីពីនីតិវិធីទាំងឡាយទាក់ទងនឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីនេះ ក្នុងគោលដៅផ្តល់នូវការណែនាំដល់អ្នកទាំងឡាយដែលយកច្បាប់នេះទៅប្រើប្រាស់។

សៀវភៅណែនាំអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ នឹងបរិយាយអំពីគោលការណ៍ណែនាំមួយចំនួនដើម្បីជួយសម្រួលទាំងប្រជាពលរដ្ឋទាំងអាជ្ញាធរឱ្យប្រតិបត្តិស្របទៅតាមច្បាប់។

ក្រសួងមហាផ្ទៃ សង្ឃឹមថា អាជ្ញាធររាជធានី និងខេត្តទាំងអស់ នឹងយកអស់ស្មារតីទទួលខុសត្រូវអនុវត្តច្បាប់នេះឱ្យបានសមស្របតាមបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាពលរដ្ឋយើង។

ផ្នែកទី ១ : និយមន័យ គោលបំណង និងវិសាលភាពអនុវត្តន៍

១. <u>និយមន័យ</u>

ពាក្យ"បាតុកម្មដោយសន្តិវិធី "សំដៅលើការប្រមូលផ្តុំគ្នា ឬការដង្ហែក្បួន ដោយមនុស្សមួយក្រុមដើម្បីទាមទារ តវ៉ា ឬសម្តែងជាសាធារណៈនូវមនោសញ្ចេតនា គំនិត ឬឆន្ទៈរបស់ក្រុមខ្លួន ដោយសន្តិវិធី តាមរូបភាព ឬមធ្យោបាយផ្សេងៗ ។ (មាត្រា៤)

២. <u>គោលបំណង</u>

២-១. ច្បាប់នេះមានគោលបំណងធានាការពារសេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូប តាមរយៈការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ប៉ុន្តែមិនត្រូវឆ្លៀតប្រើសិទ្ធិនេះដោយ រំលោភនាំឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិសេរីភាពនិងកិត្តិយសរបស់អ្នកដទៃ ដល់ទំនៀមទំលាប់ល្អរបស់ សង្គមជាតិ ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងដល់សន្តិសុខជាតិឡើយ។ (មាត្រា ២)

២-២. ***ចំណុចបំភ្លឺ៖***

២-២-១. *មាត្រា២ ចង្អុលបង្ហាញថា ច្បាប់នេះផ្តល់លទ្ធភាពដល់ជនទាំងអស់ ក្នុងការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី។*

២-២-២. *ការរឹតត្បិតទៅលើការធ្វើបាតុកម្ម អាចធ្វើបាន ក្នុងករណីមានផលប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខជាតិ ឬសុវត្ថិភាពសាធារណៈ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងដល់សិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃប៉ុណ្ណោះ ។*

២-២-៣. *អ្នកចូលរួមបាតុកម្ម មិនត្រូវធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដោយមិនត្រឹមត្រូវដល់សិទ្ធិទាំងឡាយរបស់អ្នកដែលមិនចូលរួមបាតុកម្មឡើយ ។*

៣. <u>វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត</u>

៣-១. ច្បាប់នេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តលើរាល់ការប្រមូលផ្តុំគ្នា ឬការដង្ហែក្បួនដោយសន្តិវិធីទាំងអស់ <u>លើកលែងតែ៖</u>

៣-១-១. ការប្រមូលផ្តុំគ្នា អំឡុងពេលយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោតណាមួយ។

៣-១-២. ការប្រមូលផ្តុំទាក់ទងនឹងវិវាទការងារ និងដែលធ្វើឡើងនៅខាងក្នុង និងខាងក្រៅ អែបប្រូបរបងរោងចក្រ ឬ សហគ្រាស ឬ ស្ថាប័ននានា។

៣-១-៣. ការដើរហែក្បួនព្យុហយាត្រា ដើរហែសព និងការប្រមូលផ្តុំគ្នាដទៃទៀត ក្នុងគោលបំណងបម្រើសាសនា សិល្បៈ វប្បធម៌ ទំនៀមទម្លាប់ ប្រពៃណីជាតិ ឬសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយអប់រំ ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គម។ (មាត្រា៣)

៣-២. *ចំណុចបំភ្លឺ ៖*

៣-២-១. ឧទាហរណ៍អំពី "ការប្រមូលផ្តុំ" ដែលមិនគ្របដណ្តប់ដោយច្បាប់នេះ៖

ក. មនុស្សជួបជុំគ្នា ក្នុងគោលដៅមិនមែនធ្វើការតវ៉ាជាលក្ខណៈសាធារណៈ។

ខ. ការជួបប្រជុំនានា ដើម្បីពិភាក្សារិះរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ

គ. សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយអប់រំផ្សេងៗ រាប់បញ្ចូលទាំង៖

- *ការបណ្តុះបណ្តាល*
- *សិក្ខាសាលា*
- *វេទិកាសាធារណៈ*
- *សន្និសីទសារព័ត៌មាន។*

ឃ. កូដកម្ម និងការបោះឆ្នោតសហជីព

ង. ការប្រមូលផ្តុំធ្វើកូដកម្មស្ថិតនៅខាងក្រៅរោងចក្រក្នុងចម្ងាយសមស្រប។

ផ្នែកទី ២ : នីតិវិធីសម្រាប់ការរៀបចំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

១- <u>នីតិវិធីសម្រាប់អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម</u>

១-១. បុគ្គលទាំងឡាយណា ដែលមានបំណងរៀបចំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី នៅទីកន្លែងសាធារណៈណាមួយ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទៅអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្ត មានសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងទីកន្លែងនោះ។ (មាត្រា ៥)

១-២. លិខិតជូនដំណឹងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

១-២-១. នាមត្រកូល នាមខ្លួន និងអាសយដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ សម្រាប់ទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកដឹកនាំចំនួនបី (៣)នាក់ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរថតចម្លង។

១-២-២. គោលបំណងនៃការធ្វើបាតុកម្ម។

១-២-៣. កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា និងរយៈពេល នៃការធ្វើបាតុកម្ម ទីកន្លែង និងផ្លូវដែលត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងការធ្វើបាតុកម្ម ចំនួនអ្នកចូលរួមដែលបានគ្រោងទុក ព្រមទាំងចំនួន និងប្រភេទនៃយានជំនិះនីមួយៗ។ (មាត្រា៦)

១-៣. ***ចំណុចបំភ្លឺ***

១-៣-១. បាតុកម្មអាចរៀបចំឡើងចំពោះគ្រប់បញ្ហាដែលច្បាប់អនុញ្ញាត។

១-៣-២. មិនមានការដាក់កម្រិតណាមួយទៅលើចំនួនមនុស្ស ដែលអាចចូលរួមក្នុងបាតុកម្មជាទូទៅឡើយ។

១-៣-៣. បាតុកម្មមួយ គួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបន្ត បើទោះបីជាអ្នកដឹកនាំបាតុកម្មប៉ាន់ប្រមាណខុសនូវចំនួនអ្នកចូលរួម ឬ ចំនួនប្រភេទយានជំនិះនីមួយៗ តិចជាងចំនួនចូលរួមពិតប្រាកដក៏ដោយ លើកលែងតែចំនួនប៉ាន់ស្មាននោះខុសគ្នាច្រើនបើប្រៀបធៀបទៅនឹងចំនួនពិតប្រាកដ ដែលចូលរួមក្នុងបាតុកម្ម ហើយការធ្វើបាតុកម្មនេះ គំរាមកំហែងដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។

១-៣-៤. លិខិតជូនដំណឹង មិនចាំបាច់បង្ហាញឲ្យដឹងថាតើបាតុករនឹងធ្វើដំណើរតាមមធ្យោបាយណានោះទេ មកកាន់កន្លែងធ្វើបាតុកម្ម ។

២.<u>នីតិវិធីនៃការជូនដំណឹង</u>

២-១. ប្រសិនបើ ការធ្វើបាតុកម្ម មិនត្រូវបានរៀបចំឡើងនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឬ នៅកន្លែងដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ឬជាទ្រព្យសម្បត្តិសមូហភាព លិខិតជូនដំណឹងត្រូវដាក់ទៅសាលារាជធានី ឬសាលាខេត្តយ៉ាងហោចណាស់ ប្រាំ (៥)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការងារ មុនពេលកំណត់ នៃការធ្វើបាតុកម្ម។ (មាត្រា៧)

២-២. ប្រសិនបើការធ្វើបាតុកម្មនោះ នឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឬ នៅកន្លែងដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ឬជាទ្រព្យសម្បត្តិសមូហភាព លិខិតជូនដំណឹងត្រូវដាក់ជូនអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្តមានសមត្ថកិច្ចយ៉ាងហោចណាស់ឱ្យបានមុន ដប់ពីរ (១២) ម៉ោងក្នុងថ្ងៃការងារ ឬ មុនសាមសិបប្រាំមួយ (៣៦) ម៉ោង ក្នុងថ្ងៃឈប់សម្រាក ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំនួនមនុស្សច្រើនបំផុត ដែលអាចធ្វើបាតុកម្មនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈគឺត្រឹម ពីររយ (២០០) នាក់ ប៉ុណ្ណោះ។ (មាត្រា១៤)

២-៣. ប្រសិនបើមានក្រុមពីរ ឬច្រើនជាងនេះ មានបំណងរៀបចំបាតុកម្មនៅចំពេល និងកន្លែងតែមួយ អាជ្ញាធរដែនដីមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវសម្រេចឱ្យក្រុមអ្នកដែលបានដាក់លិខិតជូនដំណឹងមុន ទទួលបានសិទ្ធិធ្វើមុន។ ឬមួយក៏អាជ្ញាធរអាចអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមមួយទៀត រៀបចំធ្វើបាតុកម្មនៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ដែលមានចម្ងាយយ៉ាងតិច ៥០០ ម៉ែត្រពីគ្នា។ (មាត្រា ១៥)

២-៤. *ចំណុចបំភ្លឺ ៖*

២-៤-១. *ប្រសិនបើការឆ្លើយតបចំពោះលិខិតជូនដំណឹង ពុំត្រូវបានទទួលពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទេ នោះបាតុកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយគ្មានការបំបែកឡើយ។*

២-៤-២. *សាលារាជធានី ឬខេត្ត គឺជា " អាជ្ញាធរដែនដីមានសមត្ថកិច្ច" ដែលត្រូវជូនដំណឹង ដោយមិនគិតថា បាតុកម្មនោះរៀបចំនៅកន្លែងណាឡើយ។*

២-៤-៣. *លិខិតជូនដំណឹងធ្វើបាតុកម្មនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឬ នៅកន្លែងដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ឬជាទ្រព្យសម្បត្តិសម្ហហភាព តម្រូវឱ្យមានត្រឹមតែហត្ថលេខាឬស្នាមមេដៃរបស់អ្នកដឹកនាំបាតុកម្មបីនាក់ និងអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរថតចម្លងប៉ុណ្ណោះ។*

២-៤-៤. *ប្រសិនបើបាតុកម្មត្រូវធ្វើនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ហើយមានមនុស្សលើសពីចំនួន ២០០ នាក់ បន្តិចបន្តួចបានចូលរួម អាជ្ញាធរគួរតែអនុញ្ញាតឱ្យបាតុកម្មបន្តធ្វើទៅបាន ប្រសិនបើបាតុកម្មនោះ មិនមានការគម្រាមកំហែងដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។*

២-៤-៥. *អាជ្ញាធរ គួរខិតខំឲ្យអស់លទ្ធភាពតាមតែអាចធ្វើបាន ដើម្បីធានាថា ក្រុមទាំងអស់ដែលចង់ធ្វើបាតុកម្ម អាចរៀបចំបាតុកម្មស្របទៅតាមបែបបទ ពេលវេលា និងទីកន្លែងដែលបានស្នើសុំ។*

២-៤-៦. *អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អាចរៀបចំបាតុកម្មនៅកន្លែងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់ខ្លួនបាន។*

៣-<u>កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ</u>

៣-១. កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈគឺជាកន្លែងសម្រាប់រៀបចំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ឬ សម្រាប់បញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ។ រាជធានីនិងខេត្តនីមួយៗត្រូវបង្កើតឱ្យមានកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឱ្យបានត្រឹមថ្ងៃ ទី ៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០។ កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈត្រូវតែជាបរិវេណ ឬ មជ្ឈមណ្ឌល ដែលសាធារណជនទូទៅងាយស្តាប់ឮ និងមើលឃើញ។ (មាត្រា២៨)

៣-២. ការធ្វើបាតុកម្មនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈត្រូវធ្វើឡើងចន្លោះពេលពីម៉ោង ៦ ព្រឹក ដល់ម៉ោង ៦ ល្ងាច។ (មាត្រា១៨)

៣-៣. ចំណុចបំភ្លឺ ៖

៣-៣-១. *កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈគួរស្ថិតក្នុងទីប្រជុំជនរាជធានី ឬខេត្ត។ កន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈនេះមិនគួរស្ថិតនៅកន្លែងមួយដែលស្ងាត់ជ្រងំ នោះទេ។ បាតុករមានសិទ្ធិឲ្យគេដឹងឮនូវការទាមទាររបស់ខ្លួន។*

៣-៣-២. *បាតុកម្មនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឬកន្លែងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែចំនួន ២០០ នាក់ប៉ុណ្ណោះ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អាជ្ញាធរគួរតែពិចារណានិងថ្លឹងថ្លែងទៅលើការអនុវត្តច្បាប់នេះតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ ទោះបីជាច្បាប់កំណត់ចំនួនអ្នកចូលរួមត្រឹម ២០០នាក់ សម្រាប់បាតុកម្មនៅកន្លែងបញ្ចេញមតិជាសាធារណៈ ឬនៅកន្លែងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនក៏ដោយ ក៏អាជ្ញាធរអាចប្រកាន់ជំហរទន់ភ្លន់ ប្រសិនបើការធ្វើបាតុកម្មនោះមិនបង្កឲ្យកើតមានចលាចលជាសាធារណៈនោះទេ។*

ផ្នែកទី ៣ : ការទទួលខុសត្រូវរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និង អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម

១-កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី

១-១. នៅពេលទទួលបានលិខិតជូនដំណឹងហើយ សាលារាជធានី ឬសាលាខេត្ត ត្រូវ៖

១-១-១. ចេញបង្កាន់ដៃទទួលស្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជូនអ្នកដែលបានដាក់លិខិតជូនដំណឹង។

១-១-២. ផ្សព្វផ្សាយលិខិតជូនដំណឹងនេះជាបន្ទាន់ នៅទីកន្លែងណាមួយដែលងាយមើលឃើញក្នុងអគាររដ្ឋបាល ឬ នៅលើគេហទំព័រផ្លូវការរបស់ខ្លួន។

១-១-៣. បញ្ជូនច្បាប់ថតចម្លង នៃលិខិតជូនដំណឹងនេះ ទៅស្នាក់ការនគរបាលមូលដ្ឋាន ស្នាក់ការកងរាជអាវុធហត្ថ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។ (មាត្រា៨)

១-២. អាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្ត មានសមត្ថកិច្ច ត្រូវឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានចំពោះលិខិតជូនដំណឹងនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែ៖

១-២-១. ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីត្រូវចំលើថ្ងៃប្រារព្ធព្រះរាជពិធីបុណ្យចម្រើនព្រះជន្មព្រះមហាក្សត្រ ព្រះរាជពិធីរាជាភិសេកព្រះមហាក្សត្រ ព្រះរាជពិធីបុណ្យអុំទូក បណ្តែតប្រទីប សំពះព្រះខែ អកអំបុក ពិធីបុណ្យឯករាជ្យជាតិ ពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីប្រពៃណីជាតិខ្មែរ ឬ ពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ។ ឬ

១-២-២. មានព័ត៌មានច្បាស់ថាការធ្វើបាតុកម្មនេះនឹងអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ណាមួយ ឬ អាចនឹងប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ (មាត្រា៩)

១-៣. ការឆ្លើយតបរបស់អាជ្ញាធរ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល បី (៣) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃការងារដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានដាក់ជូន។ ប្រសិនបើអាជ្ញាធរខកខានមិនបានឆ្លើយតបរហូតដល់ពេលកំណត់ដែលនឹងត្រូវធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី នោះមានន័យថា អាជ្ញាធរបានព្រមព្រៀងហើយ។ (មាត្រា១០)

១-៤. *ចំណុចបំភ្លឺ*

១-៤-១. *អ្នកដែលបានដាក់លិខិតជូនដំណឹងត្រឹមត្រូវដល់អាជ្ញាធរនឹងមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបាតុកម្មដូចមានចែងក្នុងលិខិតជូនដំណឹង លើកលែងតែករណីដែលអាជ្ញាធរបានជូនដំណឹងពួកគេអំពីតម្រូវការនៃការដាក់កម្រិតផ្សេងៗ។*

១-៤-២. *ត្រូវចាត់ទុកថាមានការព្រមព្រៀង ប្រសិនបើអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្ត ខកខានមិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងលិខិតជូនដំណឹងធ្វើបាតុកម្មក្នុងរយៈពេល បី(៣) ថ្ងៃនៃថ្ងៃការងារ។*

១-៤-៣. *ថ្ងៃឈប់សម្រាកផ្លូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃរយៈពេលដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវឆ្លើយតបចំពោះលិខិតជូនដំណឹងនោះទេ។*

១-៤-៤. *ច្បាប់នេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីជួយដល់ពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរទាំងឡាយក្នុងការការពារដល់សិទ្ធិជួបប្រជុំដោយសន្តិវិធី និងដើម្បីធានាថា អាជ្ញាធររាជធានី និងខេត្តទទួលខុសត្រូវចំពោះការអនុវត្តច្បាប់នេះ។*

២- <u>កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងករណីមាន «ព័ត៌មានច្បាស់ចង្អុលបង្ហាញថាបាតុកម្មអាចនឹងបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬ នឹងអាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ»</u>

២-១. ក្នុងករណីអាជ្ញាធរដែនដីមានសមត្ថកិច្ចរាជធានី ឬខេត្ត មានព័ត៌មានច្បាស់បង្ហាញថាបាតុកម្មអាចនឹងបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ឬ ប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ អាជ្ញាធររាជធានី ឬខេត្ត ត្រូវជូនដំណឹងដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម ដើម្បីឲ្យពួកគេមានពេលវេលាជួបជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតក្នុងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយ។ (មាត្រា ១១)

២-២. បើអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មនិងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅតែមិនព្រមព្រៀងគ្នា នោះអាជ្ញាធររាជធានី-ខេត្តត្រូវស្នើសុំយោបល់សម្រេចពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។ (មាត្រា១២)

២-៣. សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវផ្តល់ជូនដល់អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មវិញក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរម្ភៃបួន (២៤) ម៉ោង មុនពេលកំណត់ នៃការចាប់ផ្តើមធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី។

ឯកសារថតចម្លង នៃការសម្រេចរួមទាំងព័ត៌មានលម្អិត នៃការកែប្រែ ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវផ្តល់ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ និងជូនទៅអាជ្ញាធរដទៃទៀត ដែលមានតំបន់អាចនឹងទទួលរងនូវការប៉ះពាល់ ដោយសារការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីនេះ។ (មាត្រា១៣)

២-៤. ចំណុចបំភ្លឺ៖

២-៤-១. *ប្រសិនបើអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្ត ជឿជាក់ថាមាន "ព័ត៌មានច្បាស់បង្ហាញថា ការធ្វើបាតុកម្មមួយអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬអាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ" អាជ្ញាធរត្រូវ ៖*

- ***ក.*** *ពិចារណា និងវាយតម្លៃព័ត៌មាននោះ ដើម្បីកំណត់ថាតើមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ដែរ ឬទេ និង*
- ***ខ.*** *ជូនដំណឹង និងសហការជាមួយអ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម ដើម្បីរិះរកមធ្យោបាយលុបបំបាត់គ្រោះថ្នាក់ចម្បងៗ ដើម្បីឲ្យបាតុកម្មអាចដំណើរការបាន។*

២-៤- ២. *អាជ្ញាធរ ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅលើព័ត៌មានដែលទទួលបានហើយមិនត្រូវចេះតែយល់ស្របនោះទេ។ អាជ្ញាធរអាចសម្រេចថាព័ត៌មាននេះ មិនបានបង្ហាញឱ្យឃើញច្បាស់ពីការអាចកើតមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយដូច្នេះត្រូវបដិសេធព័ត៌មាននេះចោល។ ប្រសិនបើមានព័ត៌មានច្បាស់ថាការធ្វើបាតុកម្មអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ នោះអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មនិងអាជ្ញាធរមានរយៈពេល ៣ ថ្ងៃក្នុងការស្វែងរកការព្រមព្រៀងគ្នា។*

២-៤-៣. *ពាក្យចចាមអារ៉ាម ការសង្ស័យ ដែលមិនមាន មូលដ្ឋានពិតប្រាកដ និងព័ត៌មានមិនជាក់លាក់ដទៃទៀតមិនអាចចាត់ទុកថាជា "ព័ត៌មានច្បាស់ដែលបញ្ជាក់ថាបាតុកម្មនោះ អាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬ អាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ" ឡើយ។ ប្រសិនបើមិនមាន "ព័ត៌មានច្បាស់" ទេនោះ បាតុកម្មត្រូវតែបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ។*

២-៤-៤. *បាតុកម្មតវ៉ាជំទាស់ ឬគាំទ្រគោលនយោបាយ ឬសេចក្តីសម្រេចជាក់លាក់ណាមួយរបស់រដ្ឋាភិបាល មិនមែនសុទ្ធតែជាការ "បង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬ ប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធាណៈ" ទេ។*

២-៤-៥. *ហានិភ័យដែលថាការធ្វើបាតុកម្មមួយនឹងបណ្ដាលឱ្យមានការកកស្ទះចរាចរ មិនមែនសុទ្ធតែជាការ "បង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្ដិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ" ទេ។*

២-៤-៦. *អាជ្ញាធរ និងអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម គួរជួបប្រជុំជាបន្ទាន់ដើម្បីពិភាក្សាគ្នារកដំណោះស្រាយ និងរកមធ្យោបាយសហការសមស្របផ្សេងៗដើម្បីឱ្យបាតុកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន។ អាជ្ញាធរនិងអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មត្រូវខិតខំស្វះស្វែងរកឱ្យបាននូវដំណោះស្រាយរួមមួយ។*

២-៤-៧. *ប្រសិនបើអាជ្ញាធរដែនដីរាជធានី ឬខេត្ត និងអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម មិនអាចរកដំណោះស្រាយផ្សេងៗ ដើម្បីលុបបំបាត់គ្រោះថ្នាក់ដែលអាចកើតមានឡើងទេ អាជ្ញាធររាជធានី ឬខេត្ត ត្រូវស្នើសុំយោបល់សម្រេចពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។ នៅពេលស្នើសុំយោបល់ អាជ្ញាធររាជធានី ឬខេត្ត គួរផ្ដល់នូវព័ត៌មានដែលបង្អួលបង្ហាញថា បាតុកម្មនោះ អាចនឹងបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬ អាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សន្ដិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ដំណោះស្រាយដែលខ្លួនស្នើឡើង និងដំណោះស្រាយដែលអ្នកដឹកនាំបាតុកម្មស្នើឡើង។*

៣. <u>កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអំឡុងពេលបាតុកម្ម</u>

៣-១. ប្រសិនបើការធ្វើបាតុកម្មនឹងមានការហែក្បួនលើផ្លូវសាធារណៈ មន្ត្រីមូលដ្ឋានត្រូវសហការជាមួយមន្ត្រីនគរបាលនិងមន្ត្រីកងរាជអាវុធហត្ថ ដើម្បីធ្វើការកំណត់ផ្លូវសមស្របក្នុងការបញ្ចៀសកុំឱ្យមានការរំខានធ្ងន់ធ្ងរដល់ដំណើរការអាជីវកម្ម សេវាកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម ឬសកម្មភាពជំនួញផ្សេងៗ។ (មាត្រា ១៥)

៣-២. អាជ្ញាធរ ត្រូវចាត់វិធានការការពារដល់ក្បួនបាតុកម្ម ហើយមិនត្រូវជ្រៀតជ្រែកដល់ការប្រព្រឹត្តទៅ នៃការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីឡើយ។ បន្ថែមលើសពីនេះទៀត ប្រសិនបើមានការស្នើសុំជំនួយពីអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី អាជ្ញាធរត្រូវខិតខំឆ្លើយតបដើម្បីធានាថាសិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីនិងសេរីភាពបញ្ចេញមតិរបស់បាតុករត្រូវបានរក្សាការពារ។ (មាត្រា ១៧ - ១៨)

៣-៣. អាជ្ញាធរ ដែលត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់នៅកន្លែងធ្វើបាតុកម្មត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ព្រមទាំងមានស្លាកឈ្មោះ និងអត្តលេខសម្គាល់ខ្លួន។ (មាត្រា ១៩)

៣-៤. អាជ្ញាធរ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវអត្តចរិតអត់ធ្មត់ដាច់ខាតចំពោះការធ្វើបាតុកម្មហើយមិនត្រូវបំបែកការធ្វើបាតុកម្ម ដែលមានការព្រមព្រៀងនោះទេ រាប់ទាំងការព្រមព្រៀងដោយជាក់លាក់ ឬការព្រមព្រៀងដោយអាជ្ញាធរមិនបានឆ្លើយតបផង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងករណីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីបានក្លាយជាអំពើហិង្សា អាជ្ញាធរត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សា និងបញ្ឈប់បាតុកម្មនោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត ទោះជាបាតុកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធីក៏ដោយ ក៏អាជ្ញាធរអាចបញ្ឈប់បាតុកម្មនោះបានដែរ ប្រសិនបើមិនបានគោរពតាមនីតិវិធីដាក់លិខិតជូនដំណឹងទេនោះ។ (មាត្រា ១៩-២០)

៣-៥. ត្រូវព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចំពោះមន្ត្រីអាជ្ញាធរណា ដែលបំពានកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៧, ១៨ និង១៩។ (មាត្រា ២២)

៣-៦. ***ចំណុចបំភ្លឺ***

៣-៦-១. *អាជ្ញាធរដែនដី និងមន្ត្រីដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាងគួរសហការជាមួយអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម ក្នុងការកំណត់ផ្លូវសាធារណៈសម្រាប់ការដង្ហែក្បួន។*

៣-៦-២. *អាជ្ញាធរដែនដី និងមន្ត្រីដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាងត្រូវជួយសម្រួលចរាចរដើម្បីបញ្ចៀសការរំខានដល់ដំណើរការអាជីវកម្ម។*

៣-៦-៣. *អាជ្ញាធរដែនដី និងមន្ត្រីដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាងមិនត្រូវជ្រៀតជ្រែកក្នុងដំណើរការធ្វើបាតុកម្ម និង ត្រូវជួយអ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម ប្រសិនបើពួកគេស្នើសុំជំនួយ។*

៣-៦-៤. *ការធ្វើបាតុកម្ម គួរត្រូវបំបែកល្គឹកណាតែគ្មានជម្រើសផ្សេងទៀតតែប៉ុណ្ណោះ។ អាជ្ញាធរដែនដី និងមន្ត្រីដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាង គួរអត់ធ្មត់កុំធ្វើការបំបែកបាតុកម្ម បើទោះបីជាបាតុករប្រើប្រាស់ពាក្យសម្តីមិនគប្បី យ៉ាងណាក៏ដោយ ។ ជាបឋមអាជ្ញាធរ*

គួរព្យាយាមយកអ្នកបង្កបញ្ហា ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក និង/ឬ ព្យាយាមបញ្ឈប់អំពើហិង្សា មុនចាប់ផ្តើមបំបែកបាតុកម្ម។

៣-៦-៥. *អន្តរាគមន៍របស់នគរបាលត្រូវសមាមាត្រនឹងស្ថាន-ការណ៍ ហើយត្រូវធ្វើត្រឹមតែក្នុងវិសាលភាពមួយដែលចាំបាច់ដើម្បីរៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់ឡើងវិញឱ្យបានឆាប់រហ័សតែប៉ុណ្ណោះ។*

៣-៦-៦. *ប្រការដែលសំខាន់ គឺត្រូវឃាមការពារកុំឱ្យកើតមានបាតុភាពណាមួយ ដែលនៅពេលនោះមានអ្នកខាងក្រៅព្យាយាមបង្កបញ្ហា ដើម្បីធ្វើឱ្យនគរបាលបំបែកបាតុកម្ម ឬចាប់អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មឱ្យទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាត ឬរបួសស្នាមនានា។*

៣-៦-៧. *ទោះបីជាបាតុកម្មមួយប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធីក៏ដោយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចបញ្ឈប់បាតុកម្មនោះបាន ប្រសិនបើពុំមានការជូនដំណឹងទេ។ ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច សម្រេចតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។*

៤. <u>កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នករៀបចំបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី</u>

៤-១. សិទ្ធិធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី មិនត្រូវប្រើប្រាស់ដោយរំលោភនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិសេរីភាព និង កិត្តិយសរបស់អ្នកដទៃ ដល់ទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីល្អរបស់សង្គមជាតិ ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងដល់សន្តិសុខជាតិឡើយ។ (មាត្រា ២)

៤-២. អ្នកដឹកនាំបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់វិធានការសមស្របផ្សេងៗ ដើម្បីឲ្យបាតុកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធី និង ត្រូវះ

៤-២-១. ជម្រាបអ្នកចូលរួមបាតុកម្ម ឲ្យបានដឹងអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់។

៤-២-២. ធ្វើការពិភាក្សា និង សហប្រតិបត្តិការជាមួយមន្ត្រីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីធានាថាបាតុកម្មប្រព្រឹត្តទៅដោយសន្តិវិធី និង

៤-២-៣. រៀបចំបាតុកម្មឲ្យមានរបៀបរៀបរយល្អ និង ត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលានិងទីកន្លែងកំណត់។

៤-៣. អ្នកដឹកនាំបាតុកម្មដែលរំលោភលើកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ត្រូវទទួលការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ (មាត្រា ២១)

៩-៩. *ចំណុចបំភ្លឺ*

៩-៩-១. *ទោះបីជាអ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្ម ត្រូវបានព្រមានស្របតាមមាត្រា២១ ក៏ដោយ ក៏ការព្រមាននេះ មិនត្រូវរារាំងជាស្វ័យប្រវត្តិដល់ពួកគេក្នុងការធ្វើជាអ្នកដឹកនាំបាតុកម្មនៅពេលអនាគតឡើយ ប្រសិនបើពួកគេអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ។*

៩-៩-២. *ប្រសិនបើមានអ្នកក្រៅចូលមកអុកឡុកក្នុងបាតុកម្ម ហើយបង្កជាបញ្ហាផ្សេងៗ អ្នកដឹកនាំធ្វើបាតុកម្មគួរធ្វើការស្នើសុំជាបន្ទាន់ទៅអាជ្ញាធរឱ្យយកបុគ្គលនោះចេញ។ អាជ្ញាធរគួរឆ្លើយតបតាមសំណូមពរនេះ។*

ផ្នែកទី ៤ : នីតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើសនិងទោសប្បញ្ញត្តិ

១. <u>កាតព្វកិច្ចរបស់មន្ត្រីមូលដ្ឋានក្នុងករណីមានអ្នកគំរាមកំហែងឆានៅបង្អាក់ដល់ការធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី និងក្នុងករណីបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីបង្កជាអំពើហិង្សា</u>

១-១. អាជ្ញាធរត្រូវដកហូតឧបករណ៍ដែលកាន់ដោយបាតុករណាម្នាក់ហើយដែលអាចបង្កទុក្ខទោសដល់អ្នកដទៃ។ អាជ្ញាធរក៏ត្រូវហាមឃាត់បាតុករមិនឲ្យធ្វើការជ្រៀតជ្រែកដល់សិទ្ធិ ឬសេរីភាពរបស់អ្នកដទៃផងដែរ។ ប្រសិនបើជននោះបដិសេធមិនព្រមប្រគល់ឧបករណ៍ ឬ មិនព្រមឈប់ប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសនោះអាជ្ញាធរត្រូវធ្វើការឃាត់ខ្លួនជននោះជាបណ្ដោះអាសន្ន។ ប្រសិនបើជននោះមិនបានប្រព្រឹត្តអំពើមិនគប្បីផ្សេងទៀតទេ អាជ្ញាធរត្រូវដោះលែងជននោះភ្លាមក្រោយពីបាតុកម្មបានបញ្ចប់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងករណីបាតុករណាមានកាន់អាវុធ ឬជាតិផ្ទុះ អាជ្ញាធរត្រូវដកហូតអាវុធ ឬជាតិផ្ទុះទាំងនោះ និងត្រូវធ្វើការឃាត់ខ្លួនជននោះ។ (មាត្រា ២៣-២៤)

១-២. ជនណាឆ្លៀតឱកាសក្នុងពេលធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ដើម្បីប្រព្រឹត្តអំពើលួច ប្លន់ ឬបង្កឱ្យកើតមានអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិ ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។ (មាត្រា ២៥)

១-៣. ប្រសិនបើដំណើរការ នៃការធ្វើបាតុកម្ម បង្កជាអំពើហិង្សាបណ្តាលឱ្យអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិ ជនល្មើសនិងអ្នកសមគំនិតត្រូវមានកាតព្វកិច្ចជួសជុលការខូចខាត។ ក្នុងករណីអ្នកទាំងនោះមិនមានលទ្ធភាពធ្វើការជួសជុលការខូចខាត បញ្ហានេះគួរបញ្ជូនទៅតុលាការ។ (មាត្រា ២៦)

១-៤. បើបាតុកម្មបង្កជាអំពើហិង្សា ជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើសបណ្តាលឱ្យអាជ្ញាធរ ឬ បាតុករដទៃទៀតមានរបួសនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។ (មាត្រា ២៧)

១-៥. ***ចំណុចបំភ្លឺ៖***

១-៥-១. *ប្រសិនបើអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច រកឃើញថា អ្នកដឹកនាំបាតុកម្ម មិនមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងបទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តអំឡុងពេលបាតុកម្មទេ នោះពួកគេពុំត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវឡើយ។*

ROYAL KRAM (Royal Code)

NorSor/ RorKorMor/ 1209/ 025

We,

Preahkaruna Preah Bath Samdech Preah Boromneath Norodom Sihamoni
Samanphoum Cheatsasna Rakhatkhateya Khemrarothreas
Puthinthrea Thoreamohaksat Khemreachnea Samohorpheas
Kampuch Ekreachroathboranaksanteh Sopheakmongkulea Sereyvibolar
Khemarasreypireas Preah Chao Krong Kampuchea Thipadey,

- Having seen the Constitution of the Kingdom of Cambodia;
- Having seen Royal Decree No. NorSor/ RorKorTor/ 0908/ 1055 dated September 25, 2008 on the appointment of the Royal Government of Cambodia;
- Having seen Royal Kram (Royal Code) No. 02/ NorSor/ 94 dated July 20, 1994 promulgating the law on the organization and functioning of the Council of Ministers;
- Having seen Royal Kram (Royal Code) No. NorSor/ RorKorMor/ 0196/ 08 dated January 24, 1996 promulgating the law on the establishment of the Ministry of Interior;
- Having seen the proposal of Samdech Akeak Moha Sena Badey Techo Hun Sen, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia, and of Minister of Interior,

Promulgate

Law on Peaceful Assembly as adopted by the National Assembly on October 21, 2009 at the 3rd plenary session of the 4th legislature, and as approved by the Senate as to its entire form and substance without further revision on November 17, 2009 at the 6th plenary session of the 2nd legislature, and whose meaning is as follows:

Chapter 1
General Provisions

Article 1

This law is aimed at determining the organization and functioning of a peaceful assembly in the Kingdom of Cambodia.

Article 2

The purpose of this law is to assure freedom of expression of Khmer citizens through peaceful assembly, but this right shall not be used abusively affecting the rights, freedoms and honor of others, good customs of the national society, public order and national security.

Article 3

The scope of implementation of this law extends to all peaceful gatherings or marches for demonstration in the Kingdom of Cambodia, but it shall not be applicable to:

1. Meetings or gatherings or marches during the electoral campaign rallies;
2. Gatherings inside or outside, adjacent to the fence of a factory or enterprise or other institution in regard to labor disputes, which is covered by the labor law;
3. Parades, funeral processions and other gatherings for the purposes of serving religion, art, culture, national customs and tradition and educational dissemination activities for social interests.

Article 4

The peaceful assembly refers to a gathering or a march conducted by a group of people to publicly demand, protest or express their sentiments, opinions or will by using various forms or means peacefully.

Chapter 2
Procedure of Notification on Conducting Peaceful Assembly

Article 5

Any group of individuals who wishes to organize a peaceful assembly at any public venue shall notify the competent municipal or provincial territorial authorities in charge of that place in writing.

Article 6

The notification letter shall indicate:

- Family name, given name and permanent address for the contacts of three (3) leaders attached with a photocopy of their Khmer national identification cards;
- Purposes for holding the peaceful assembly;
- Date, time and duration of peaceful assembly, venues and passages to be used for activities, number of participants and number of vehicles involved by category.

All applicants in the notification letter shall ensure respect and abide by their responsible roles and duties as stipulated in article 16 of this law.

Article 7

Notification letter shall be submitted at the municipal or provincial hall at least five (5) working days prior to the due date of holding the peaceful assembly.

Article 8

Upon receiving the notification letter, the municipal or provincial hall:

1. shall issue an acknowledgement receipt in writing to the applicants of the notification letter;
2. shall post the notification letter immediately at a visible place in its administrative building or on its official homepage;
3. shall deliver copies of the notification letter to the local police station, gendarmerie station and other competent authorities relevant to the venue of the demonstration.

Article 9

Competent municipal or provincial territorial authorities shall respond positively in writing toward the notification letter except if:

- the peaceful assembly is to be held on the King's birthday, coronation day, water festival, national independence day, Khmer new year day and Pchum Ben day.
- There is clear information indicating that the demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order.

Article 10

Competent municipal or provincial territorial authorities shall examine and respond within a maximum period of three (3) working days starting from the date of which the notification letter was submitted. If the competent municipal or provincial territorial authorities fail to respond by the due date for holding the peaceful assembly, that implies the competent municipal or provincial territorial authorities have approved.

Article 11

In case the competent municipal or provincial territorial authorities have clear information indicating that the demonstration may cause danger or would seriously jeopardize security, safety and public order, the municipal or provincial territorial authorities shall immediately respond to and notify the filers of the notification letter, so that they will have time to meet with local authorities and other relevant authorities to discuss solutions.

Article 12

Upon discussion, if both parties fail to reach an accord, the competent municipal or provincial territorial authorities shall request the Minister of Interior to provide a decisive opinion.

Article 13

The decision of the Minister of Interior shall be rendered in writing and delivered to the filers of the notification letter within twenty-four (24) hours at the latest, prior to the scheduled peaceful assembly. Copies of decisions and details of the agreed revision shall be delivered to the relevant competent authorities and other authorities whose territories may be affected by the peaceful assembly.

Article 14

No indication and assurance as set forth in paragraph 1 of article 6 of this law is required, but just a written notification with signatures or thumbprints and attaching copies of the Khmer national identification cards of three (3) leaders of the peaceful assembly shall be given to the competent municipal or provincial territorial authority at least twelve (12) hours in advance within working days or thirty-six (36) hours in advance within holidays if the peaceful assembly is to be held at the following venues:

1. at the freedom parks created appropriately in compliance with laws or regulations, and where that peaceful assembly is to be conducted by a maximum of two hundred (200) persons for each municipality or province; or
2. at the places of private property or in, case of collective property, there is approval from the landlord or the board in charge of the management over the collective property, and where the peaceful demonstration is to be conducted by a maximum of two hundred (200) persons.

But in case there are more than two (02) different groups of peaceful assembly and they all wish to hold the assembly at the same venue and time, the competent municipal or provincial territorial authority shall decide in favor of the group who first submits its notification letter to hold first or may allow another group to hold

the assembly at another venue at a distance of at least five hundred (500) meters away.

The peaceful assembly as stipulated in this article may be held from six (6) a.m. to six (6) p.m. only.

Chapter 3
Responsibilities of Demonstration's Leaders and Competent Authorities

Article 15

If the peaceful assembly is agreed, the march will take place on public roads, the local authority of commune/Sang Kat, district/municipality/Khan, province/capital, or any officials designated as representatives shall collaborate with local police and gendarmerie officers to prevent negative consequences by designating the route thereof which is appropriate and convenient to the vehicles to avoid serious disturbance to businesses, services, commercial or other trading activities.

Article 16

Leaders of peaceful assembly shall be responsible in taking appropriate measures to maintain that the demonstration will proceed peacefully and to abide by the following conditions:

1. to inform participants about their own responsibilities as set forth in paragraph 3 of this article;.
2. to discuss and collaborate with local officers and relevant competent authorities in order to ensure that the demonstration will proceed peacefully;
3. to conserve order properly and duly in accordance with designated time and venue starting from the beginning till the end of the peaceful assembly.

Article 17

Competent authorities shall take measures to protect the peaceful demonstration ensuring the security safety and public order and shall not interfere with the conduct of the peaceful assembly.

Article 18

Upon the request for assistance from the leaders of a peaceful assembly, competent authorities shall endeavor to respond with full attention towards appropriate requests in accordance with the law in order to ensure the exercise of

their right to freedom of peaceful assembly and the exercise of their right to freedom of expression publicly with dignity.

Article 19

Competent authorities designated to maintain security, safety and public order at venues of peaceful assembly shall wear proper uniforms and display name plates and identity codes on the front parts of their uniforms and shall adhere to the attitude of absolute patience.

Article 20

Peaceful assemblies with approval, including implied approval by municipal or provincial territorial authorities who fail to respond as set forth in article 10 of this law, shall not be dispersed.

In case a peaceful assembly turns violent, competent authorities shall take proper measures to prevent and stop the demonstration immediately.

Although a demonstration proceeds peacefully, if no notification letter has been submitted in accordance with article 5, 6 and 14 of this law, competent authorities may take actions to cease such a demonstration.

Chapter 4
Procedure Dealing with Offenses and Penalty Provisions

Article 21

Shall be warned in writing, any leader of peaceful assembly who violates article 5, article 16 and article 20 (paragraphs 2 and 3) of this law.

Article 22

Shall be warned in writing, any territorial authority officer or competent authority officer who violates article 17, article 18, article 19 and article 20 (paragraphs 1 and 2) of this law.

Article 23

In case any demonstrator carries tool(s) which may inflict danger or harm to others or commits any act as to interfere with the rights and freedoms of others, competent authorities shall confiscate such tool(s) or forbid such demonstrator from committing such further acts. If that person stubbornly refuses to give the tool(s) or refuses to cease from committing the act, competent authorities shall temporarily take into custody that person until the peaceful assembly finishes completely, then that person will be released, but only if there is no other offence committed.

Article 24

In case any demonstrator carries weapons or explosive substances, the competent authorities shall confiscate those weapons or explosive substances, take into custody, make arrest/s and send that person(s) to the competent institutions for a solution according to the laws in force.

Article 25

Anyone who takes advantage, during the peaceful assembly, to commit larceny, robbery or to cause damage to private properties or public properties shall be punished according to criminal laws in force.

Article 26

If processes of peaceful assembly turn violent causing damage either to private properties or to public properties, compensation shall be the responsibility of the perpetrators and accomplices.

In case they will not be able to pay for the compensation, competent authorities shall file a case and submit it to the court.

Article 27

If processes of peaceful assembly turn violent, those who commit offences injuring or causing death to competent authorities or demonstrators or other individuals shall be punished in accordance with the criminal laws in force.

Chapter 5
Transitional Provision

Article 28

Within six (6) months after the entry into force of this law, each capital and province shall create a "Freedom Park" by choosing an appropriate compound or center, which the general public can easily hear and see, in their respective territorial jurisdictions for holding peaceful assembly or public expression as set forth in article 14 of this law.

Chapter 6
Final Provisions

Article 29

The law on peaceful assembly as adopted by the National Assembly of the State of Kampuchea on December 27, 1991 and promulgated by Decree No. 115

Kror dated December 28, 1991 and all provisions which contradict to the essence of this law shall be abrogated.

Article 30

This law is declared to be urgent.

Royal Palace, Phnom Penh, December 05, 2009

PorRorLor. 0912. 1155

Royal Signature and Royal Stamp

Norodom Sihamoni

Having proposed to His Majesty the King to sign

Prime Minister

Signature

Samdech Akeak Moha Sena Badey Techo Hun Sen

loha Sena Badey
ıe Kingdom of
Cambodia

Deputy Prime Minister, Minister of Interior
Signature
Sar Kheng

No. 1067 ChorLor
For Copying and Distribution
Phnom Penh, December 9, 2009
Deputy Secretary General of the Royal Government
Signature and seal
Khun Chinken

No: 1067 Chor.Lor
For copy and dissemination
Phnom Penh, December 09, 2009

Under General Secretariat of the Royal Government

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Implementation Guide to the Law on Peaceful Demonstration

Ministry of Interior

Kingdom of Cambodia

Royal Government of Cambodia **Nation Religion King**

Ministry of Interior

No.: 2337 Sar.Sar.Ro

Decision

On

The introduction of the Implementation Guide to the Law on Peaceful Demonstration

Deputy Prime Minister, Minister of the Ministry of Interior

-Having seen the Constitution of the Kingdom of Cambodia
-Having seen the Royal Kram no. NoSar/RokorTor/0908/1055, dated 25 September 2008, on the Appointment of the Royal Government of the Kingdom of Cambodia
-Having seen the Royal Kram no. 02NoSar/94, dated 20 July 1994, promulgated the Law on Organization and Functioning of the Council of Ministers
-Having seen the Royal Kram no. NoSar/RoKorMo/0196/08, dated 24 January 1996, promulgated the Law on the Establishment of the Ministry of Interior
-Having seen the Royal Kram no. NoSar/RoKorMo/0508, dated 24 May 2008, promulgated the Law on the Administration of Capital, Provinces, Municipalities, Districts and Khans
-Having seen the Royal Kram no. NoSar/RoKorMo/1209/025, dated 05 December 2009, promulgated the Law on Peaceful Demonstration
-Having seen the Royal Kram no. 16 OrNoKror, dated 20 December 1993, On the Organization and Functioning of the Ministry of Interior
-As it is a necessity

Decides

Article 1
To introduce the "Implementation Guide to the Law on Peaceful Demonstration" as a basic tool to assist the relevant competent authorities and citizens in respecting and complying with the Law on Peaceful Demonstration.

Article 2

The relevant competent authorities shall carry out their roles and duties in accordance with the Law on Peaceful Demonstration and the guidance as defined in the Implementation Guide.

Article 3

General-Secretaries of the General-Secretariats, General Commissioner of the National Police's General Commissariat, General Directors of the Local General Departments, President of the Legislation Council, Administrators of the capital, provinces and the relevant competent authorities shall abide by this Decision in an effective manner from the signed date onwards.

Phnom Penh capital, 08 December 2010
Deputy Prime Minister, Interior Minister

Sar Kheng

Recipients:
-General-Secretariat of the Senate
-General-Secretariat of the National Assembly
-Office of the Council of Ministers
-Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
-Ministry of Labor and Vocational Training
(For information)
-As mentioned in Article 3 "for implementation"
-Documentation- Archives

Table of Contents

Foreword i

Section I: Definition, Purpose and Scope of Implementation 1

1. Definition 1
2. Purpose 1
3. Scope of Implementation 1

Section II: Procedures for a Peaceful Demonstration 2

1. Procedures for organizers 2
2. Notification procedures 2
3. Freedom Parks 3

Section III: Responsibilities of the Authorities and the Organizers of Demonstrations ... 4

1. Obligations of competent authorities who receive notice of a peaceful demonstration. 4
2. Obligations of competent authorities if there is "clear information indicating that the demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order" 5
3. Obligations of competent authorities during a demonstration 6
4. Obligations of those organizing a peaceful demonstration 7

Section 4: Procedure Dealing with Offenses and Penalty Provisions 8

1. Obligations of local officials if someone threatens to disrupt a peaceful demonstration, and if a peaceful demonstration turns violent 8

Foreword

The Royal Government of Cambodia has endeavored and achieved significantly in both national and international frameworks. Meanwhile, the strengthening of democracy and rule of law are also being paid close attention to through the drafting and adoption of laws aimed at assuring the exercise of rights and freedoms of citizens consistent with the improvement of the country from its present circumstance.

To comply with the Royal Government's policies at the fourth legislature of the National Assembly, the Ministry of Interior, in close co-operation with civil society, developed a draft law on peaceful demonstration. The Law on Peaceful Demonstration was adopted by the National Assembly and approved by the Senate, and was promulgated by His Majesty the King through Royal Code No: NorSor/RorKorMor/1209/025, dated December 05, 2009. This Law substituted the law on demonstration promulgated by Decree No: 115 Kror, dated December 28, 1991 of the National Council of the Kampuchea State.

The purpose of this law is to protect peaceful demonstrations in connection with protecting the rights of other citizens.

The right to hold peaceful demonstration is a right recognized by article 41 of the Constitution of the Kingdom of Cambodia and the International Covenant on Civil and Political Rights, ratified by the Royal Government of Cambodia. The right to peaceful demonstration is a cornerstone of any democracy as it is linked to freedom of expression. At the same time, those who exercise the right and freedom to hold peaceful demonstrations shall act in accordance with the law, that is to say they shall not infringe on the rights and freedoms of others, or jeopardize national security, public safety or public order.

In implementing this law, the implementing authorities shall have the duty to adhere to the following guiding principles.

This law is an enabling law that will ensure that demonstrations can take place in a peaceful manner. Therefore, implementing authorities at the Provincial and Municipal levels should be in favor of holding peaceful demonstrations, except for the cases where there could be a real and actual threat to national security, safety and public order.

Any restrictions that are placed on demonstrations should be appropriate. Authorities should show restraint in using force against demonstrators and should create an environment that will be conducive to holding demonstrations peacefully.

The law must be applied to all people equally and in a way that abolishes discrimination. The right to peacefully assemble is a right that should be enjoyed by all citizens, regardless of ethnicity, gender, political opinion or other.

Authorities shall be flexible when dealing with demonstrations. In applying this law, authorities, organizers and demonstrators shall work cooperatively together to assure demonstrations are peaceful.

This new law will assist citizens and authorities in protecting the right to assemble peacefully, and assure that Provincial and Municipal authorities take responsibility for the implementation of this law.

The Ministry of Interior, along with civil society, has developed this instruction on all procedures relevant to the implementation of the Law on Peaceful Demonstrations, which aims to provide guidance to those making use of this new law.

This Implementation Guide of this law will elaborate on some of the guiding principles to assist both citizens and implementing authorities to comply with the law.

The Ministry of Interior anticipates that all municipal and provincial authorities will focus their attention on their responsibility to implement this law in accordance with the wishes of our citizens.

Section I: Definition, Purpose and Scope of Implementation

1. <u>Definition</u>

The term "peaceful demonstration" refers to a gathering or a march conducted by a group of people to publicly demand, protest or express their sentiments, opinions or will by peacefully using various forms or means. (Article 4)

2. <u>Purpose</u>

2-1. The purpose of this law is to assure freedom of expression of all Khmer citizens through peaceful demonstration, but this right shall not be used abusively affecting the rights, freedoms and honor of others, good customs of the national society, public order and national security. (Article 2)

2-2. *Clarification:*

2-2-1. *Article 2 indicates that this law is to enable persons to peacefully demonstrate.*

2-2-2. *Restrictions on a demonstration can be imposed if it affects national security or public safety, public order and the rights and freedoms of others.*

2-2-3. *Those participating in a demonstration must not improperly affect the rights of those not a part of the demonstration.*

3. <u>Scope of Implementation</u>

3-1. This law applies to all peaceful gatherings or marches, <u>except</u> those:

3-1-1. during election campaign rallies;

3-1-2. related to a labor dispute and that also take place inside, outside or adjacent to the fence of a factory, enterprise or other institution;

3-1-3. that are part of a parade, funeral procession or other gathering to serve religion, art, culture, national customs and tradition or educational dissemination activities for social interests. [Article 3]

3-2. *Clarification:*

3-2-1. *Examples of "gatherings" not covered by this law, whether on public or private property:*

a. *People coming together for purposes other than a public protest.*

b. *Meetings to discuss and find solutions for any particular issue.*

c. *"Educational dissemination activities" including:*

- *Trainings*
- *Workshops*

- *Public forums*
- *Press conferences*

d. *Strikes and labor union elections.*

e. *Gatherings for a strike a reasonable distance outside a factory.*

Section II: Procedures for a Peaceful Demonstration

1. Procedures for organizers

1-1. Individuals wishing to organize a peaceful demonstration at a public location must notify the competent municipal or provincial territorial authorities in writing. [Article 5]

1-2. The notification letter must provide the following information:

1-2-1. the family name, given name and permanent address for three leaders, with a photocopy of their Khmer national identification cards;

1-2-2. the purposes for the demonstration;

1-2-3. the date, time and duration of the demonstration, the locations and roads to be used in the demonstration, the expected number of participants, and the number and type of vehicles that will be involved. [Article 6]

1-3. *Clarification:*

1-3-1. *Demonstrations may be on any topic permitted by law.*

1-3-2. *There is no limit to the number of people who may participate in a general demonstration.*

1-3-3. *A demonstration should be allowed to proceed even if the organizers under-estimate the number of demonstrators or the number/type of vehicles, unless the estimated numbers differ significantly from the number in the demonstration and the demonstration threatens public order.*

1-3-4. *The notification letter need not disclose how the demonstrators are traveling to the site of the demonstration.*

2. Notification procedures

2-1. Unless the demonstration is being conducted at a Freedom Park or on private or collective property, the notification letter must be submitted to the municipal or provincial hall at least five working days before the scheduled date of the demonstration. [Article 7]

2-2. If the demonstration is being held at a Freedom Park, or on private or collective property, the notification letter must be submitted to the competent municipal or provincial authority at least twelve hours in advance on working

days, or at least 36 hours in advance during holidays. However, the maximum number of people who can demonstrate at a Freedom Park is 200. [Article 14]

2-3. If two or more groups want to hold a demonstration at the same time and place, the competent territorial authorities shall decide in favor of the group that first filed its notification letter. Alternatively, authorities may allow the other group to hold the assembly at another venue that is at least 500 meters away. [Article 14]

2-4. *Clarification:*

2-4-1. *If no response to a notification letter is received from the competent authorities, the demonstration may proceed without being dispersed.*

2-4-2. *Provincial or municipal halls are the "competent territorial authorities" who should be notified, regardless of where the demonstration is to be held.*

2-4-3. *The notification letter for a demonstration being held at a Freedom Park or on private or collective property need only include signatures or thumbprints of three leaders, and copies of their national identity cards.*

2-4-4. *If a demonstration is held at a Freedom Park and very few more than 200 demonstrators attend, authorities should allow the demonstration to proceed unless it threatens public order.*

2-4-5. *Authorities should use their best efforts to assure that all groups wanting to demonstrate are able to do so and that, to the extent possible, all groups are able to demonstrate in the manner, time and location they requested.*

2-4-6. *NGOs may hold demonstrations on their private compounds.*

3. Freedom Parks

3-1. A Freedom Park is place for holding peaceful demonstrations or public expression. Each capital and province must create a Freedom Park by June 6, 2010. The Freedom Park must be a compound or center that the general public can easily hear and see. [Article 28]

3-2. Demonstrations at Freedom Parks must be held between 6 a.m. and 6 p.m. [Article 14]

3-3. *Clarification:*

3-3-1. *A Freedom Park should be located in the center of the municipality or provincial capital. It should not be in a quiet place, demonstrators have a right to be heard.*

3-3-2. *Demonstrations at Freedom Parks or on private property are limited to 200 participants; however, authorities should consider and balance the implementation of this law in accordance with the reality. Even though the law fixes a limit of 200 participants for demonstrations at Freedom Parks or*

on private property, authorities may be flexible if the demonstration is not causing public disturbance.

Section III: Responsibilities of the Authorities and the Organizers of Demonstrations

1. Obligations of competent authorities who receive notice of a peaceful demonstration

1-1. When a municipal or provincial hall receives a notification letter, it must:

1-1-1. issue an acknowledgement receipt in writing;

1-1-2. post the notification letter immediately at a visible place in its administrative building or on its official homepage;

1-1-3. deliver copies of the notification letter to the local police station, gendarmerie station and other relevant authorities. [Article 8]

1-2. The municipal or provincial territorial authorities must respond positively in writing to a notification letter unless:

1-2-1. the demonstration is to be held on the King's birthday, Coronation day, Water Festival, National Independence day, Khmer New Year day or Pchum Ben day; or

1-2-2. there is clear information indicating that the demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order. [Article 9]

1-3. The authorities' response must be given with three working days from when the notification letter was submitted. If the authorities fail to respond by the due date for holding the peaceful demonstration, that implies the authorities have approved. [Article 10]

1-4. *Clarification:*

1-4-1. *Those who have provided the proper notification to the government are entitled to demonstrate as set out in the notification letter unless the government informs them of the need for restrictions.*

1-4-2. *Approval is implied if the municipal or provincial territorial authorities fail to respond to a notice of demonstration within 3 working days.*

1-4-3. *Official Royal Government holidays should not be counted as part of the period in which the competent authorities must respond to a notification letter.*

1-4-4. *This law is designed to assist citizens and authorities in protecting the right to assemble peacefully, and assure that Provincial and Municipal authorities take responsibility for the implementation of this law.*

2. <u>Obligations of competent authorities if there is "clear information indicating that the demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order"</u>

2-1. If competent municipal or provincial territorial authorities have clear information showing that the demonstration may cause danger or seriously jeopardize security, safety and public order, they must immediately notify the organizers of the demonstration so that they will have time to meet with local authorities and other relevant authorities to discuss solutions. [Article 11]

2-2. If the organizers and the local authorities cannot reach an agreement, the municipal or provincial authorities must request that the Minister of Interior provide a decisive opinion. [Article 12]

2-3. The decision of the Minister of Interior shall be given in writing and delivered to the organizers of the demonstration at least 24 hours before the scheduled start of the demonstration. Copies of decisions and details of the agreed revision shall be delivered to the relevant authorities and other authorities whose territories may be affected by the peaceful demonstration. [Article 13]

2-4. *Clarification:*

2-4-1. *If the municipal or provincial territorial authorities believe there is "clear information indicating that a demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order," they must:*

a. *consider and assess that information to determine whether it can be substantiated, and*

b. notify and collaborate with the organizers to develop solutions that eliminate the potential dangers so that the demonstration can proceed.

2-4-2. *The authorities need to make a comprehensive assessment of the information received, and not just accept it. They may decide that the information does not demonstrate a clear risk of danger and reject it. If there is clear information that a demonstration may cause danger, there are three days for an agreement to be reached between the leaders and authorities.*

2-4-3. *Rumors, unsubstantiated suspicions, and other unspecified information cannot be considered "clear information indicating that the demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order." If "clear information" does not exist, the demonstration must be allowed to proceed.*

2-4-4. *A demonstration that protests or supports a particular Government policy or decision does not necessarily "cause danger or ... seriously jeopardize security, safety and public order."*

2-4-5.*The risk that a demonstration will cause a traffic jam does not necessarily "cause danger or ... seriously jeopardize security, safety and public order."*

2-4-6. *Authorities and organizers should immediately meet to discuss solutions and possible ways to cooperate so that the demonstration can take place. Both authorities and organizers shall make an effort to find a common solution.*

2-4-7. *If the municipal or provincial territorial authorities and the organizers of a demonstration cannot develop solutions to eliminate the potential dangers, the authorities shall request the Minister of Interior to provide a decisive opinion. When requesting such an opinion, the municipal or provincial authorities should provide the Minister with: the information indicating that a demonstration may cause danger or may seriously jeopardize security, safety and public order; the solutions they propose; and the solutions the organizers propose.*

3. <u>Obligations of competent authorities during a demonstration</u>

3-1. If the demonstration will march on public roads, the local officials must collaborate with police and gendarmerie officers to designate a route that is appropriate to avoid serious disturbance to businesses, services, commercial or other trading activities. [Article 15]

3-2. Authorities must take measures to protect the demonstration. They must not interfere with the conduct of a peaceful demonstration. In addition, if requested by the leaders of a peaceful demonstration, the authorities shall use their best efforts to ensure that the demonstrators' rights to peaceful demonstration and expression are protected. [Articles 17-18]

3-3. The authorities who are designated to maintain order at a demonstration must wear proper uniforms and display their name plates and identity codes. [Article 19]

3-4. Authorities must show absolute patience with demonstrations, and must not disperse demonstrations that have been approved either explicitly or implicitly. However, if a demonstration turns violent, the authorities shall take appropriate measures to prevent the violence and stop the demonstration. In addition, even if a demonstration is peaceful, the authorities may stop the demonstration if the procedures for submitting a notification letter were not followed. [Articles 19-20]

3-5. Any official who violates the obligations set out in Article 17, 18 and 19 must be warned in writing. [Article 22]

3-6. *Clarification:*

3-6-1. *Territorial authorities and their assigned representatives should cooperate with the organizers of a demonstration to agree on the route that a march on public roads will take.*

3-6-2. *Territorial authorities and their assigned representatives shall make the traffic convenient to avoid disturbance to businesses.*

3-6-3. *Territorial authorities and their assigned representatives shall not interfere with the conduct of demonstration and shall help the demonstration's leaders if they request for assistance.*

3-6-4. *Demonstrations should only be dispersed when no other options exist. Territorial authorities and their assigned representatives should refrain from dispersing demonstrations even if the demonstrators use derogatory words. Authorities should first try to isolate troublemakers and/or contain violence before dispersing a demonstration.*

3-6-5. *Police intervention must be proportional to the situation, and only be to the extent necessary to promptly restore order.*

3-6-6. *It is important to guard against a situation where outsiders try to cause trouble so that the police will disperse a demonstration or seek to hold the organizers responsible for damage or harm.*

3-6-7. *Even though a demonstration is peaceful, competent authorities may stop the demonstration if no notification was submitted. In this case, the competent authority shall have the right to make the decision based on the actual circumstances.*

4. <u>Obligations of those organizing a peaceful demonstration</u>

4-1. The right to peacefully demonstrate shall not be used abusively so that it affects the rights, freedoms and honor of others, good customs of the national society, public order or national security. [Article 2]

4-2. Leaders of peaceful demonstrations are responsible to take appropriate measures so that the demonstration will proceed peacefully, and shall:

4-2-1. inform participants of their responsibilities under the law;

4-2-2. discuss and collaborate with local officers and authorities to ensure that the demonstration proceeds peacefully; and

4-2-3. conduct the demonstration orderly and in compliance with the designated time and location of the demonstration. [Article 16]

4-3. The leader of a demonstration who violates his obligations must be warned in writing. [Article 21]

4-4. *Clarification:*

4-4-1. *Even if the leaders of a demonstration are warned in accordance with Article 21, this does not automatically prevent them from being leaders of demonstrations in the future if they comply with their obligations under this law.*

4-4-2. *If an outsider enters a demonstration and causes problems, the leaders should immediately ask the authorities to remove that person and the authorities should meet that request.*

Section 4: Procedure Dealing with Offenses and Penalty Provisions

1. Obligations of local officials if someone threatens to disrupt a peaceful demonstration, and if a peaceful demonstration turns violent

    1-1. Authorities must confiscate any tools carried by a demonstrator that may be used to harm others; authorities must also forbid a demonstrator from interfering with the rights or freedoms of others. If the individual refuses to give the authorities the tool or stop the offensive acts, the authorities shall temporarily take the person into custody. If the individual committed no other improper acts, he should be released as soon as the demonstration is over. However, if a demonstrator carries weapons or explosive substances, the authorities shall confiscate those items and arrest the individual. [Articles 23-24]

    1-2. Anyone who commits larceny, robbery or causes damage to property during a demonstration shall be punished according to criminal laws in force. [Article 25]

    1-3. If a demonstration turns violent and causes damage to property, the perpetrators and accomplices are obligated to pay compensation. If they are not able to pay the compensation, the matter should be submitted to court. [Article 26]

    1-4. If a demonstration turns violent, those who caused injury to either authorities or demonstrators shall be punished according to the criminal law. [Article 27]

    1-5. *Clarification:*

        1-5-1. *If the competent authorities find that the demonstration leaders are not involved in offenses committed during the demonstration, they shall not be held responsible.*

000000000040

USAID
ជំនួយពីពលរដ្ឋអាមេរិក

United Nations Human Rights
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS
Cambodia Country Office - Phnom Penh - Cambodia

EAST • WEST MANAGEMENT INSTITUTE
Program on Rights and Justice (PRAJ)
កម្មវិធីសិទ្ធិ និង យុត្តិធម៌ (ប្រាជ្ញ)